

[Jes Lunde]

chers England. Fidusen i det hele skulle være, at man ved at følge de nye tanker kunne få skatetrykket ned, og det bliver alle jo så glade for. Men jeg tror, at man i vid udstrækning gør regning uden vært og snyder sig selv i den sidste ende.

Lad os tage et forkæret eksempel: Vores sygehus- og sundhedsvæsen er jo offentligt. En konservativ ideolog ville uden at blinke kræve hele sektoren privatiseret for at få amerikanske tilstande. Jeg har to argumenter imod.

For det første er det danske sundhedsvæsen betydelig billigere end det amerikanske. Vi bruger ca. 6,1 pct. af bruttonationalproduktet på sundhedsvæsenet, mens USA bruger 11,1 pct., altså næsten dobbelt så meget, og det samtidig med, at vi kvalitetsmæssigt klarer os fint og f.eks. har en bedre lægedækning pr. antal indbyggere end USA. Det er det ene argument, som burde være afgørende for rationelt indstillede mennesker uanset politisk observans.

Det andet argument er mere politisk. SF må naturligvis afvise den amerikanske model, fordi den giver en voldsom social ulighed. Den kan borgerlige måske ønske sig, men vi er ikke i tvivl om, at vi må gå imod et system, hvor de svageste lades i stikken, mens de rigeste får superservice og kan vælte sig i penge.

Vi har de samme politiske grunde til at vælge offentlige løsninger på uddannelse, ældreforsorg osv. Vi tænker lighedsorienteret. Og vi vil gerne være med til at mindske de forskelle i mulighederne, der vil være under rent markedsdirigerede tilstande.

Men det er omvendt klart, at vi skal sikre os, at den offentlige sektor bliver drevet rationelt, og at offentlige løsninger ikke må blive ensbetydende med konformitet. Derfor er vi i SF parat til at støtte regeringen i en nytænkning på det offentlige område, hvor der lægges et større ansvar ud til de enkelte institutioner.

Vi synes, der er megen fornuft i de eksperimenter, der i øjeblikket foregår rundt omkring, med at tildele bloktilskud til f.eks. folkeskoler og plejehjem, så de mere frit kan økonomisere med ressourcerne, spare lidt hist og få plads til fornyelser her.

Det ville vel også mindske den samlede arbejdsmængde, hvis eleverne selv skulle rydde op ude på skolerne. Og øget elevindflydelse på de samlede midlers anvendelse ville virke på samme positive måde. Hærværk ville blive ned-

bragt, hvis udgifter til hærværk automatisk gik ud over de penge, der var til at tage på lejrskole eller andre gode ting.

SF er tilhænger af, at vi giver den enkelte øget ansvarlighed over for fællesskabet, ikke kun i globale spørgsmål om klodens økologiske fremtid, men også i det helt nære. Det kan der kun komme noget godt ud af.

Men – og det er et meget vigtigt men – vi vil ikke være med til at sælge de offentligt ansatte. De har samme krav på indflydelse på deres egen arbejdsituation, som vi ønsker gennemført i den private sektor gennem virksomhedsdemokrati. Og de har samme krav på tryghed i ansættelsen, som vi ønsker gennemført i den private sektor.

Det er vores indtryk, at regeringen blæser på begge dele. Dens planer på f.eks. folkeskoleområdet vidner om kraftige forringelser i arbejdsmiljøet for offentligt ansatte. Og i moderniseringsredegørelsen skrives direkte med julelys i øjnene, at nu skal det være lettere at nedlægge institutioner. Den formulering er vi ikke trykke ved.

Naturligvis skal vi ikke bevare institutioner for de offentlig ansattes skyld, og der kan såmænd være mange typer institutioner, vi ønsker omdannet. Men regeringen giver indtryk af, at det ville være en vældig fordel for brugerne med en større omskiftelighed, og det vil jeg gerne sætte et stort spørgsmålstejn ved.

I Ålborg har vi f.eks. skolebørn, der i deres først syv skoleår har måttet opleve tre forskellige skoler på grund af skolenedlæggelser. Er det den slags, vi har brug for mere af? Det mener jeg bestemt ikke. Jeg synes, vi skal huske på, når man sammenligner privat og offentlig sektor, at det offentliges ydelser ofte er af langt mere vital betydning for det enkelte menneskes velfærd end den private sektors. Derfor er tryghed og kvalitet i opgaveløsningen vigtigere end det smarte og hurtige.

Men tilbage til privatiseringsspørgsmålet. Finansministeren skriver, at vi skal »bruge den private sektor, når den kan løse opgaverne bedre eller billigere end det offentlige«. Jeg forudsætter her, at finansministeren med »billigere« mener på et sammenligneligt kvalitetsgrundlag. I givet fald er jeg faktisk enig. Hvis der kan fremkomme gennemanalyserede eksempler på en opgave, der løses ineffektivt i det offentlige, og hvor der ikke er lighedsmæssige argumenter